

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 510.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475506480/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- demåde flertal); drikningen ledsagedes blandt personer af lavere stænder ofte af høje råb. – *blæses i Trompetter*: drikningen ledsagedes hos de højere stænder ofte af trompetfanfarer.
- 106 *pass op*: vågn op og se at komme i sving. – *nok*: endnu. – *Camalie Sæk*: sammenblanding af «Canari Sæk» (se n.t.s. 105) og «Ca(r)nalies» (slubbert, slyngel). – *i Særdeleshed*: ud over lønnen. – *Rdr.*: rigsdaler, se n.t.s. 11 og 84. – *færdig at*: parat til at. – *stonagtig*: overlegne.
- 107 *høje op*: hænge. – *oppebaaret*: fæet. – *Baslementer*: håndkys; folkelig forvanskning af fr.: Je vous baise les mains: Jeg kysser Deres hænder. – *got Kiøb paa*: rigeligt af. – *stryge (...) om Munden*: smigre. – *igien*: til gengæld. – *Bejtenere*: tjener. – *Abner (...) Roland (...) Hiertet*: i 2. Sam. (i GT) berettes det, at Davids hærfører Joab dræber Sauls hærfører Abner med et stik i maven (3,27), og på samme måde dræber Joab den jødiske konge Amasja, kun i sidste tilfælde under foregivelse af at ville hilse ham som «Broder» (20,9-10); Roland hører til sagnheltene omkring Karl den Store (o. 800); om Rolands bedrifter fortælles der bl.a. i det fr. *Rolandskvad* (fra 12. årh.) og i den da. *Karl Magnus' Krønike* (fra 15. årh.). Jeppe foretager altså en flerfoldig sammenblanding. – *Staar*: stå (bydemåde flertal). – *hvor*: hvordan. – *Rifogden*: ridefogden er den forklædte lakaj Erich (sml. V. 6). – *Geheng*: bælte eller skulderbånd til våben.
- 108 *Rigsdaler*: se n.t.s. 11 og 84. – *Krusedoller*: krusede manchetter, evt. kniplinger. – *Silke-Pung (...) Haaret*: net af silke til at samle nakkehåret i.
- 109 *fort*: straks. – *allehaande*: alt muligt, «lidt af hvert». – *Pardon*: (mulighed for) benådning. – *omgaaet med*: behandlet. – *med Tugt at sige*: rent ud sagt. – *Junckere*: fornemme, evt. adelige, herrer. – *igien*: til gengæld, derimod. – *Skab*: sygdom. – *Koglerie*: blændværk, illusion.
- 110 *Abraham og Eva (...) første Forældre*: sammenblanding af 1) Adam og Eva, der iflg. skabelsesberetningen i 1. Mos. 1-3 var de første mennesker, og 2) Abraham, der i GT figurerer som det israel. folks stamfader. – *føde*: skaffe føden til. – *forliebt*: forelsket. – *tar dig hende saa an*: i den grad tager hendes parti, drager omsorg for hende.
- 111 *slaar (...) Øjene (...) af*: tager blikket fra. – *forliebt (...) Viise*: elskovsvis. – *Polsk Dantz*: se n.t.s. 82. – *alt*: allerede. – *dygtig*: fast. – *Raille-rie*: hån, spot, drilleri. – *Fører, fuldender*: før, fuldend (bydemåder flertal).
- 112 *Camali Sæk*: se n.t.s. 106. – *Abraham i Paradis*: A. forveksles påny med Adam, se n.t.s. 110; der sigtes til beretningen om syndefaldet og om Adam og Evas uddrivelse af P. i 1. Mos. 3. – *Hannej Hat*: se n.t.s. 14. – *stacket Tid*: kort tid. – *Guldenstyckes*: se n.t.s. 95. – *reveren-ter talt*: rent ud sagt. – *besejlet*: besat. – *fodre*: fordre. – *en L.*: en lort. – *vederfare*: hælde, ske. – *slumme*: slumre.